

Metropoolregio Randstad Zuid
Radeninitiatief voor democratische legitimiteit in de metropool | Pijler 0

Afzender	Radeninitiatief Pijler 0
Voorzitter Initiatiefgroep	Ulbe Spaans
Telefoon	+ 31 6 246 86343
Secretariaat Griffie Westland	Postbus 150
	2670 AD Naaldwijk
Telefoon	0174-673046
Datum	Westland, 26 maart 2013

Aan de minister van Economische Zaken
de heer H.G.J. Kamp,
door tussenkomst van de politiek assistent
mevrouw Bente Becker van de minister
via mailadres b.becker@minez.nl

Geachte minister Kamp,

U bent uitgenodigd voor de metropoolbijeenkomst van 27 maart 2013 in Vlaardingen. Het metropoolplan van de burgemeesters van Den Haag en Rotterdam (MRDH), ondersteund door een “Bestuursforum” welke niet door de gemeenteraden is ingesteld, sluit op het vlak van de economie niet aan bij het advies van het onderzoeksinstituut Roland Berger en op de twee manifesten (2011 en 2013) van de werkgevers VNO-NCW. Deze adviezen maken duidelijk dat de economische positie van de Randstad alleen kan worden versterkt als alle partijen de handen ineen slaan in de Zuidvleugel: de Randstad Zuid. Het MRDH-concept doet afbreuk aan die noodzakelijke inzet door opnieuw bestuurlijke drukte te organiseren in een apart bestuurlijk gremium. De stukken van de MRDH pleegt weliswaar plagiaat op onderzoeken uit de Zuidvleugel, die vervolgens verdraaid worden gepresenteerd ten faveure van het eigen doel om een nieuwe bestuurslaag te creëren. Ook maakt het MRDH-concept een onjuiste bestuurlijke koppeling tussen Vervoersautoriteit en Economie. Deze “koppelconstructie” is meermalen door de gemeenteraden in de regio’s Haaglanden en Rotterdam ernstig ontraden en bekritiseerd.

Een MRDH is niet nodig, want de metropoolregio is er al, te weten de Zuidvleugel, c.q. de Randstad-Zuid. Dit wordt ook geïllustreerd door besluiten op het niveau van de gemeenteraden. Voor uw documentatie doe ik u nogmaals het raadsbesluit van de Raad van Westland van 31 oktober 2012 toekomen, welke deze Raad u ook eerder toezond. De strategische agenda voor metropoolregio is er dus al. Dit is namelijk de economische agenda van de Zuidvleugel. Deze agenda is kernachtig opgeschreven in het onderzoeksrapport Zuidvleugel, de topregio van Nederland, Naar een nieuwe economische agenda Zuidvleugel 2010-2020 (Roland Berger, Strategy Consultants, 2011). Ik herhaal de belangrijkste bevindingen uit dat onderzoek.

Uitgangspositie

De uitgangspositie van de Zuidvleugel is niet slecht, maar de Zuidvleugel en de partijen die hij verenigt moeten de zeilen bijzetten en komen tot gecoördineerde actie op korte termijn. Zo zijn bijvoorbeeld de productiviteit en het innovatievermogen relatief laag. Ook de bereikbaarheid blijft een zorg, zoals recentelijk nog geconstateerd door de OESO.2 . Daarnaast staat de culturele en maatschappelijke samenhang van de Zuidvleugel steeds meer onder druk. In combinatie met een gebrekkige aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt vormt dit een serieuze bedreiging voor de toekomstige concurrentiekracht.

De Zuidvleugel moet zich voor haar economische ontwikkeling vooral focussen op de volgende negen kansrijke stuwende sectoren: (1) Transport & Logistiek, (2) Chemie & Energie, (3) Greenports, (4) Vrede, Recht & Veiligheid, (5) Cleantech, (6) Life Sciences & Health, (7) Pensioenen & Verzekeringen, (8) Maritiem en (9) ICT & Telecom.

Deze stuwende sectoren zijn de motoren achter het economisch succes van de regio en kunnen in 2020 naar schatting tot EUR 21 miljard bijdragen aan de groei van het Bruto Regionaal product. Als daarnaast nog de gevolgen voor de verzorgende sectoren worden meegenomen, kan het extra Bruto Regionaal Product nog toenemen tot EUR 30-35 miljard in 2020. Het realiseren van dit potentieel is echter niet vanzelfsprekend. Als de Zuidvleugel zich niet voldoende inspant, zal het economisch resultaat sterk achterblijven of zelfs teruglopen.

Maatregelen voor de Zuidvleugel

Op basis van een brede inventarisatie onder belanghebbenden in de regio en publieke onderzoeken naar de knelpunten en kansen van de regio, zijn tien aanbevelingen uitgewerkt. Zes aanbevelingen zijn gericht op het versterken van het economisch fundament:

1. verbeter de aansluiting tussen beroepsonderwijs en arbeidsmarkt door opleidingen te ontwikkelen met en dicht bij bedrijven;
2. trek samen op en maak gebruik van de complementariteit in de regio om de Zuidvleugel beter te positioneren bij de acquisitie van bedrijven;
3. ontwikkel op maat gemaakte “package deals” om de positie van de Zuidvleugel bij opkomende economieën te versterken;
4. geef voorrang aan behoud van areaal en ontsluiting voor de Greenports en Transport & Logistiek sectoren;
5. geef in de gebiedsagenda hoge prioriteit aan bereikbaarheidsknelpunten vanuit economisch perspectief;
6. focus bij het verlichten van administratieve lasten voor het bedrijfsleven in de Zuidvleugel op het versoepelen van de bouwvergunningsprocedures.

Om de speerpuntsectoren van de Zuidvleugel te versterken moet vooral het innovatievermogen van deze sectoren worden versterkt. In dat kader zijn de volgende drie aanbevelingen uitgewerkt:

7. ontwikkel een stimuleringsfonds gericht op de expansiefase van startups in de speerpuntsectoren van de Zuidvleugel;
8. breid succesvolle incubators en testruimtes in de Zuidvleugel verder uit om ondernemerschap en innovatie te bevorderen;
9. stel valorisatieprofessoren aan en investeer in innovatienetwerken.

Tot slot is nog gekeken naar de economische kansen van het verbinden van de “traditionele” met de “nieuwe” sectoren, wat een robuuster en flexibeler economische Zuidvleugel structuur tot gevolg heeft. Dit heeft geleid tot de volgende aanbeveling:

10. ontwikkel grootschalige demonstratieprogramma's voor Biobased Chemie, Clean & Lean Logistiek en Duurzame Greenports.

Samenwerking binnen de Zuidvleugel

Om de economische agenda succesvol te laten zijn, is samenwerking in de Zuidvleugel veelal onontbeerlijk. Waar samenwerking in Zuidvleugelverband duidelijk meerwaarde heeft, moet een goede bestuurlijke coördinatie worden uitgewerkt. Afhankelijk van de aanbeveling is de 'ideale' vorm van samenwerking als volgt:

- voor drie aanbevelingen zal de samenwerking structureel van aard moeten zijn:
(1) internationale positionering, (2) samenwerking met opkomende economieën en (3) groei stimuleringsfonds;
- voor drie aanbevelingen is vooral een tijdelijke en initiërende samenwerking nodig:
(1) aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt, (2) uitbreiding van incubators en testruimtes en (3) Demonstratieprogramma's;
- voor de andere aanbevelingen is ad-hoc samenwerking doorgaans voldoende:
ruimtelijke ordening, bereikbaarheid, vergunningen, valorisatieprofessoren.

Om de structurele en initiërende samenwerking vorm te geven, lijkt de ontwikkeling van een regionale ontwikkelingsmaatschappij voor de Zuidvleugel de meest aangewezen bestuursvorm (Uit: Zuidvleugel, de topregio van Nederland, Naar een nieuwe economische agenda Zuidvleugel 2010-2020).

Dit is de agenda waar gemeenten, provincie en rijk gezamenlijk de schouders onder kunnen zetten. Voor deze agenda van de Zuidvleugel (metropoolregio Randstad Zuid) moeten ze de bevoegdheden en middelen op het gebied van de economie, ruimte en verkeer en vervoer bundelen. Daarvoor is een nieuwe gemeenschappelijke regeling MRDH/Vervoerautoriteit overbodig en zelfs contraproductief (namelijk overbodige bestuurlijke drukte).

Op 17 mei 2013 organiseren wij vanuit de raden een symposium/expertmeeting om aan deze uitdagingen verdere invulling en uitwerking te geven. Graag nodigen wij u uit om ook op deze bijeenkomst als minister van Economische Zaken uw visie te geven.

Voor het bewaken van de democratische legitimiteit in dit proces is in 2012 “Pijler 0” ontstaan uit de gemeenteraden. Twee expertmeetings van gemeenteraden hebben over het Economisch Beleid en de Governance in 2012 plaatsgevonden. De inzichten en resultaten hiervan hebben niet de vereiste inbedding gekregen in de op 27 maart aan de orde zijnde scenario's. Ik voeg de verslagen van deze expertmeetings daarom ten behoeve van uw informatiepositie bij. Eveneens voeg ik het eerste nummer bij van het EconomieKatern Metropool Randstad Zuid waarin in analyses en interviews bovenstaande lijn voor de economische structuurversterking van de Randstad Zuid zonder bestuurlijke drukte en op een reëlere schaal geïllustreerd wordt door ondernemers en actoren binnen het openbaar bestuur.

Tot slot wil ik graag adstrueren dat het van belang is dat het huidige conceptuele denken over een metropool niet tot onomkeerbare beslissingen leidt.

Het is naar mijn opvatting van belang vanuit uw positie hierop te letten, zoals het ook voor uw ambtsgenoot van BZK van belang is tevens toe te zien op de instandhouding van de constitutionele positie van de gemeenteraden en de Provinciale Staten.

Maar ook vanuit kosten oogpunt is het voor het openbaar bestuur en de economie van belang te waarschuwen tegen overhaaste scenario's en te snelle beslissingen, zoals het college van GS van de Provincie Zuid-Holland bij brief 25 maart 2013 ook heeft gedaan. Opheffing van de huidige twee Stadsregio's en het oprichten van een nieuwe leveren aanzienlijke extra kosten voor de gemeenten op. De gelden die met deze als aanzienlijk in te schatten uitgaven gepaard gaan kunnen niet in directe zin in de economische structuurversterking ingezet worden.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Ulbe Spaans', written over a light blue grid background.

Ulbe Spaans

Voorzitter Radeninitiatief "Pijler 0", democratische legitimering Metropoolregio Randstad Zuid
Woordvoerder Metropool van de Raad van de Gemeente Westland

uspaans@kpnplanet.nl

Bijlagen: Visiedocument Westland Metropool Randstad Zuid – vastgesteld door de raad op 31 oktober 2012
Concrete doelen versus stroperigheid – Economische Katern Metropool Randstad Zuid